

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΧΗΜΕΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΟΜΑΔΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Εισηγητής: Βελαώρας Βασίλειος

ΘΕΜΑ Α

Για τις ερωτήσεις Α1 έως και Α5 να επιλέξετε τη σωστή απάντηση.

Α1. Πρωτολυτικός δείκτης ΗΔ με $pK_a=6$, προστίθεται σε διάλυμα με $pH=3$, οπότε ο λόγος $[Δ^-]/[HΔ]$ αποκτά τιμή:

- α. 10^3 β. 10^{-3} γ. 10^{-6} δ. 10^6

Α2. 10mL υδατικού διαλύματος βάσης 0,2M απαιτούν για πλήρη εξουδετέρωση 40mL υδατικού διαλύματος HCl 0,1M. Η βάση η οποία περιέχεται στο διάλυμα μπορεί να είναι:

- α. KOH.
β. NH₃.
γ. Ca(OH)₂.
δ. NH₃ ή KOH.

Α3. Ποιο από τα επόμενα στοιχεία έχει ηλεκτρονιακή δομή s^2p^4 στην εξωτερική του στιβάδα;

- α. $_{18}Ar$ β. $_{24}Cr$ γ. $_{32}Ge$ δ. $_{34}Se$

Α4. Η ισορροπία: $HCN + SO_4^{2-} \rightleftharpoons CN^- + HSO_4^-$, είναι μετατοπισμένη προς τα αριστερά. Επομένως ισχύει ότι:

- α. το HCN είναι ισχυρότερο οξύ από το HSO_4^- .
β. το CN^- είναι ισχυρότερη βάση από το SO_4^{2-} .
γ. το SO_4^{2-} είναι ισχυρή βάση.
δ. το HCN είναι ασθενές οξύ, ενώ το HSO_4^- είναι ισχυρό οξύ.

Α5. Ποια από τις παρακάτω τετράδες κβαντικών αριθμών (n, ℓ, m_ℓ, m_s) **δεν** είναι επιτρεπτή:

- α. $(3,3,-3,+\frac{1}{2})$ β. $(3,2,-2,+\frac{1}{2})$ γ. $(4,3,-2,-\frac{1}{2})$ δ. $(2,1,-1,+\frac{1}{2})$

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β

B1. Να υπολογιστούν:

- ο ελάχιστος ατομικός αριθμός του στοιχείου που το άθροισμα m_s ισούται με $+2$.
- ο ελάχιστος ατομικός αριθμός του στοιχείου που διαθέτει 5 ηλεκτρόνια με $\ell = 2$.
- οι πιθανοί ατομικοί αριθμοί όλων των στοιχείων των οποίων τα ηλεκτρόνια που διαθέτουν έχουν όλα την ίδια ενέργεια.

Μονάδες 6

B2. Υδατικό διάλυμα ασθενούς οξέος HA (Y_1) και υδατικό διάλυμα ασθενούς οξέος HB (Y_2) έχουν τον ίδιο όγκο, θερμοκρασία 25°C και ογκομετρούνται με το ίδιο πρότυπο διάλυμα NaOH. Για το ισοδύναμο σημείο της κάθε ογκομέτρησης απαιτούνται:

για το Y_1 : 20mL διαλύματος NaOH

για το Y_2 : 10mL διαλύματος NaOH

- Να συγκρίνετε τις συγκεντρώσεις των HA και HB στα διαλύματα Y_1 και Y_2 , αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 3

- Ένας μαθητής χρησιμοποιεί το δείκτη πορτοκαλί του μεθυλίου (περιοχή pH αλλαγής χρώματος: 3,1-4,4) για την ογκομέτρηση του Y_1 . Να εξηγήσετε αν η συγκέντρωση που θα υπολογίσει για το HA θα είναι μικρότερη, ίση ή μεγαλύτερη από την πραγματική.

Μονάδες 2

B3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες.

- Η δομή του ιόντος ${}_{26}\text{Fe}^{3+}$ είναι σταθερότερη από αυτή του ιόντος ${}_{26}\text{Fe}^{2+}$.
- Ο αριθμός των πλήρως συμπληρωμένων ατομικών τροχιακών στο άτομο του ${}_{23}\text{V}$ είναι 11.
- Τα στοιχεία ${}_{30}\text{Zn}$ και ${}_{27}\text{Co}$ είναι παραμαγνητικά

Μονάδες 3

Να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

Μονάδες 6

B4. Ένα διάλυμα NH_3 0,1M έχει $\text{pH}=11,5$. Ένα διάλυμα NH_4Cl 1M έχει $\text{pH}=4,5$. Τα δύο διαλύματα είναι στην ίδια θερμοκρασία θ . Να εξηγήσετε αν η θερμοκρασία είναι μικρότερη, ίση ή μεγαλύτερη από τους 25°C .

Τα δεδομένα του προβλήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις και στους 25°C ισχύει $K_w=10^{-14}$.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Τα στοιχεία A, B, Γ έχουν ατομικούς αριθμούς n , $n+5$ και $n+7$ αντίστοιχα και ανήκουν σε κύριες ομάδες του περιοδικού πίνακα. Το Γ έχει τη μεγαλύτερη ατομική ακτίνα από όλα τα στοιχεία της περιόδου που ανήκει, ενώ το B ανήκει στον τομέα p και έχει τη μεγαλύτερη ενέργεια πρώτου ιοντισμού από όλα τα στοιχεία της ομάδας που ανήκει.

α. Να υπολογίσετε τους ατομικούς αριθμούς των στοιχείων A, B και Γ, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 6

β. Να γράψετε τις τετράδες κβαντικών αριθμών για όλα τα ηλεκτρόνια του ατόμου του στοιχείου A στη θεμελιώδη κατάσταση.

Μονάδες 2

γ. Να υπολογίσετε τον αριθμό των ηλεκτρονίων του ατόμου του στοιχείου B που έχουν άθροισμα $n + \ell = 3$, στη θεμελιώδη κατάσταση.

Μονάδες 3

δ. Να υπολογίσετε τον αριθμό ηλεκτρονίων του ατόμου του στοιχείου Γ που έχουν $m_\ell = 0$ στη θεμελιώδη κατάσταση.

Μονάδες 2

Γ2. Το στοιχείο Θ ανήκει στην τρίτη περίοδο του περιοδικού πίνακα και για τις ενέργειες ιοντισμού του ισχύει: $E_{i(1)}=738\text{kJ/mol}$, $E_{i(2)}=1.458\text{kJ/mol}$, $E_{i(3)}=7.700\text{kJ/mol}$, $E_{i(4)}=9.200\text{kJ/mol}$. Το στοιχείο Λ ανήκει επίσης στην τρίτη περίοδο του περιοδικού πίνακα και στην περίοδο αυτή υπάρχει μόνο ένα στοιχείο με μεγαλύτερη $E_{i(1)}$ από το Λ.

α. Να βρείτε την ομάδα του περιοδικού πίνακα στην οποία ανήκουν καθένα από τα στοιχεία Θ και Λ, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

Μονάδες 4

β. Να υπολογίσετε τους ατομικούς αριθμούς των στοιχείων Θ και Λ.

Μονάδες 4

γ. Να υπολογίσετε το μέγιστο άθροισμα των m_s όλων των ηλεκτρονίων για το στοιχείο Λ.

Μονάδες 2

δ. Να βρείτε το μικρότερο δυνατό ατομικό αριθμό στοιχείου Π το οποίο έχει μεγαλύτερη ατομική ακτίνα από το Λ και ανήκει στην ίδια ομάδα με αυτό.

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ Δ

Διαθέτουμε τα παρακάτω υδατικά διαλύματα:

Y₁: HCOONa 0,1M

Y₂: (HCOO)₂Ca 0,05M

Y₃: HCl 0,1M

Δ1. Να υπολογίσετε το pH του διαλύματος Y₂.

Μονάδες 4

Δ2. Πόσα mL H₂O πρέπει να προσθέσουμε σε 100mL του διαλύματος Y₁, για να μεταβληθεί το pH του κατά μισή μονάδα;

Μονάδες 5

Δ3. 100mL του Y₁ αναμειγνύονται με 100mL του Y₂. Στο διάλυμα που προκύπτει προσθέτουμε τον απαιτούμενο όγκο διαλύματος HCl $\frac{1}{90}$ M, για πλήρη αντίδραση, οπότε σχηματίζεται διάλυμα Y₄. Να βρεθεί το pH του Y₄.

Μονάδες 6

Δ4. Με ποια αναλογία όγκων πρέπει να αναμειξουμε τα διαλύματα Y₁ και Y₃, ώστε να προκύψει διάλυμα με pH=5;

Μονάδες 6

Δ5. Πόσα mol αέριας NH₃ πρέπει να προσθέσουμε σε 400mL διαλύματος CH₃COOH 0,1M, χωρίς μεταβολή του όγκου, ώστε να προκύψει διάλυμα με pH=7;

Μονάδες 4

Δίνονται ότι:

- Τα δεδομένα του προβλήματος επιτρέπουν τις γνωστές προσεγγίσεις.
- Όλα τα διαλύματα είναι υδατικά, βρίσκονται στους 25°C, όπου $K_w=10^{-14}$.
- $K_a(\text{CH}_3\text{COOH})=10^{-5}$, $K_b(\text{NH}_3)=10^{-5}$, $K_a(\text{HCOOH})=10^{-4}$.